

ปัญหาทางกฎหมายในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 เกี่ยวกับมาตรการที่นำมาบังคับใช้ และการลงโทษผู้กระทำความผิด¹

สุรพล บุญนำ²

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน การติดต่อสื่อสาร การทำธุรกรรมทางการเงิน และการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้เปลี่ยนผ่านสู่ระบบออนไลน์อย่างรวดเร็วความก้าวหน้าดังกล่าวแม้จะเอื้อประโยชน์ต่อสังคมในหลายด้าน แต่ขณะเดียวกันก็เปิดช่องให้เกิดรูปแบบใหม่ของอาชญากรรม โดยเฉพาะอาชญากรรมทางเทคโนโลยี เช่น การฉ้อโกงทางออนไลน์ การหลอกลวงผ่านแอปพลิเคชัน การแฮ็กข้อมูล การใช้บัญชีม้า และการฟอกเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อประชาชนทั่วไปและต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างกว้างขวางในปี พ.ศ. 2565 ไทยรัฐออนไลน์ ซึ่งเป็นสื่อสารมวลชน รายงานว่าธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ออกรายงาน Bi-monthly PAYMENT INSIGHT ฉบับที่ 14/2565 เรื่อง Financial Fraud : กลโกงทางการเงินใกล้ตัวกว่าที่คิด โดยเปิดสถิติ Financial Fraud หรือการหลอกลวงทางการเงินในปี พ.ศ. 2564 โดยได้ระบุว่า พบการโทรศัพท์เพื่อหลอกลวงจากแก๊งคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) ทั้งสิ้น 6.4 ล้านครั้ง เพิ่มขึ้น จากระยะเดียวกันของปี พ.ศ. 2563 สูงถึง 270% และพบการส่งข้อความ SMS หลอกลวงทางการเงินเพิ่มขึ้น ถึง 57%³ จากระยะเดียวกันปีก่อน ซึ่งอาชญากรรมโดยวิธีการหลอกลวงดังกล่าว ล้วนแต่มี บัญชีเงินฝากที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือ บัญชีเงินฝากที่เปิดโดยไม่เจตนาใช้เพื่อตนเป็นเครื่องมือ ในการให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินของผู้เสียหาย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (1) เพื่อศึกษา ความหมาย ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (2) เพื่อศึกษา หลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทาง

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 เกี่ยวกับมาตรการที่นำมาบังคับใช้และการลงโทษผู้กระทำความผิด โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ประเทือง ธนียผล และรองศาสตราจารย์ประโมทย์ จารุณี

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

³Thairath Online, คนไทยเสียหาย 1.5 พันล้าน แก๊งคอลเซ็นเตอร์โทร.หลอก 6.4 ล้านครั้ง[Online], available URL: https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2388315 (20 กรกฎาคม 2568).

เทคโนโลยี พ.ศ. 2566 (3) เพื่อศึกษา วิเคราะห์ถึงปัญหามาตรการที่นำมาบังคับใช้และการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 และ (4) เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับมาตรการที่นำมาบังคับใช้และการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566

สมมติฐานของการศึกษา การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี มีการหลอกลวงหลายรูปแบบและการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ยังมีช่องว่างทางกฎหมายในการจัดการกับผู้กระทำความผิดในไซเบอร์ของตัวเองในการฉ้อโกงประชาชน และกรณีใช้นิติบุคคลเป็นเครื่องมือในการรับ โอน เงินจากการฉ้อโกงประชาชน สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ระงับการทำธุรกรรม และการกำหนดโทษเกี่ยวกับการเปิดหรือยินยอมให้ผู้อื่นให้บัญชี โดยได้รับผลตอบแทนพิเศษ ซึ่งไม่สอดคล้องกับระดับความร้ายแรงของการกระทำความผิด ทำให้ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการศึกษา การศึกษานี้มีขอบเขตในการศึกษาโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์การศึกษา คือ ความหมาย ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 วิเคราะห์ถึงปัญหามาตรการที่นำมาบังคับใช้และการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566.

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา (1) ทำให้ทราบถึง ความหมาย ความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (2) ทำให้ทราบถึง หลักเกณฑ์ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 (3) ทำให้ทราบถึง วิเคราะห์ถึงปัญหามาตรการที่นำมาบังคับใช้และการลงโทษผู้กระทำความผิด ตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 และ (4) ทำให้ทราบถึง ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับมาตรการที่นำมาบังคับใช้และการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566

ปัญหาอัตราโทษกรณีความผิดฐานเปิดบัญชีหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝากโดยมิชอบ

การหลอกลวงในรูปแบบของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ ถือเป็น รูปแบบหนึ่งของความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 โดยมีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นเครื่องมือหลักในการ

เข้าถึงผู้เสียหาย เป้าหมายเพื่อหลอกลวงให้ส่งมอบทรัพย์สิน ลักษณะสำคัญที่ทำให้แก๊งคอลเซ็นเตอร์แตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป คือการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีโครงสร้างชัดเจน มีการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างเป็นลำดับขั้น ตั้งแต่ผู้ที่ทำหน้าที่โทรศัพท์หลอกลวงโดยตรง ทีมรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ไปจนถึงเครือข่ายบัญชี เพื่อรับ โอนเงินและปกปิดเส้นทางการเงิน กลอุบายที่ใช้มีความหลากหลาย ตั้งแต่การแอบอ้างเป็นเจ้าของหน้าทีรัฐเพื่อข่มขู่ให้เกิดความกลัว ไปจนถึงการสร้างเรื่องราวหลอกลวงให้เกิดความหวัง เช่น การแจ้งข่าวถูกรางวัล หรือการเสนอผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงเกินจริง ซึ่งความผิดฐานเปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝากโดยมิชอบ (บัญชีม้า) ตามมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มีเจตนาที่มุ่งเอาผิดกับบุคคลที่ส่งมอบการควบคุมบัญชีของตนให้แก่บุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นการขายบัญชี หรือยินยอมให้ผู้อื่นนำบัญชีไปใช้ทำธุรกรรมในนามของตนก็ตามในปัจจุบัน ผู้กระทำผิดหรือแก๊งคอลเซ็นเตอร์ได้ปรับเปลี่ยนกลวิธีจากที่เคยว่าจ้าง บุคคลธรรมดาเปิดบัญชี มาเป็นว่าจ้างให้นิติบุคคลเปิดบัญชีธนาคารในนามของนิติบุคคลเรียกว่า “บัญชีม้านิติบุคคล” และกลุ่มคนร้ายใช้บัญชีเหล่านี้ในการรับ โอนเงิน จากผู้เสียหาย ที่ถูกหลอกลวง⁴

ปัญหาการนำข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ไปเปิดเผยให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ

บทกเว้นกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล มาตรา 12 กำหนดให้การเปิดเผย การแลกเปลี่ยน การเข้าถึง ตลอดจนการเก็บ การรวบรวม หรือการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วย การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่ผู้ได้รับหรือครอบครองข้อมูลดังกล่าวจะเปิดเผยข้อมูลให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบมิได้ซึ่งตามมาตรา 4 สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่เปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลฯ โดยการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับบัญชี และธุรกรรมของลูกค้าซึ่งมีเหตุอันควรสงสัยว่าเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี โดยข้อมูลดังกล่าวต้องแลกเปลี่ยนหรือเปิดเผยผ่านระบบหรือกระบวนการ เพื่อสร้างความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพในการปราบปรามอาชญากรรมกับการคุ้มครองสิทธิของประชาชน ขอบเขตของข้อมูลที่สถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจมีหน้าที่ต้องเปิดเผยนั้น คือ บัญชีเงินฝากในระบบธนาคารและกระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัล (Wallet address) และการเปิดเผยเลขที่กระเป๋าสินทรัพย์ดิจิทัล สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลจาก ได้แก่ กระทรวง ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) และธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตามมาตรา 5 อำนาจสั่งให้ผู้ให้บริการเครือข่ายโทรศัพท์ เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นเมื่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) หรือสำนักงานป้องกันและปราบปราม

⁴ สหรัถ กิติ ศุภการ, เรื่องเดิม, หน้า 140-142.

การฟอกเงิน (ปปง)หน่วยงานเหล่านี้มีอำนาจสั่งผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยข้อมูลการลงทะเบียนผู้ใช้งาน เช่น เปิดเผย ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขบัตรประชาชน เบอร์โทรศัพท์ และ “ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์” (Computer Traffic Data) เช่น เปิดเผยเวลาเข้าใช้งาน IP Address หรือข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเชื่อมต่อ

ปัญหาบุคคลซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายแจ้งให้สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการธุรกิจระงับการทำธุรกรรม

ตามมาตรา 7 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 กำหนดให้สถาบันการเงินระงับการทำธุรกรรมนั้นไว้ชั่วคราวเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจแก่ผู้เสียหายเป็นผู้เริ่มต้นกระบวนการระงับ ธุรกรรมที่ต้องสงสัยได้ทันที เพื่อหยุดยั้งความเสียหายและเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว โดยวางกลไกการทำงานเป็นขั้นตอนซึ่งมีความเชื่อมโยงกันระหว่างผู้เสียหายสถาบันการเงินผู้ประกอบการ และพนักงานสอบสวน การแจ้งเหตุและการระงับธุรกรรมโดยสถาบันการเงิน ผู้เสียหายแจ้งเหตุ กระบวนการจะเริ่มต้นเมื่อผู้เสียหายซึ่งเป็นเจ้าของบัญชีตรวจพบธุรกรรมที่ผิดปกติและเชื่อว่าเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี แล้วรีบแจ้งไปยังสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการธุรกิจ (เช่น ผู้ให้บริการ Wallet) ที่ตนเองใช้บริการ สำหรับหน้าที่ของสถาบันการเงิน เมื่อได้รับแจ้งสถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการก็มีหน้าที่ต้องดำเนินการทันที ดังนี้ ระงับธุรกรรมชั่วคราว คือ อาศัยเส้นทางการเงินของธุรกรรมนั้นทันที เพื่อไม่ให้เงินถูกโอนต่อไปยังบัญชีอื่นได้ แล้วนำข้อมูลเข้าระบบกลางคือ แจ้งข้อมูลของบัญชีปลายทาง (บัญชีม้า) และ ธุรกรรมที่ต้องสงสัย เข้าสู่ระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลตามมาตรา 5 เพื่อเป็นการส่งสัญญาณเตือนไปยังสถาบันการเงินแห่งอื่น ๆ ให้ระงับธุรกรรมเป็นทอด ๆ คือ เมื่อสถาบันการเงินอื่นที่รับ โอนเงินต่อเป็นทอด ๆ ได้รับข้อมูลแจ้งเตือนจากระบบกลาง ก็มีหน้าที่ต้องระงับธุรกรรมในบัญชีที่เกี่ยวข้องทันทีเช่นกัน

ปัญหาผู้ครอบครองบัญชีเงินฝากของผู้อื่น

ตามบทบัญญัติในมาตรา 9 ที่บัญญัติว่า ตามมาตรา 9 แห่ง พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 กำหนดให้เปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยมีได้มีเจตนาใช้เพื่อตนหรือเพื่อกิจการที่ตนเกี่ยวข้อง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” โครงสร้างความคิดทางอาญาตามฐานความผิดนี้ คือ ผู้ที่เปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือยินยอมให้ ผู้อื่นใช้บัญชีเงินฝากธนาคาร โดยเจ้าของบัญชีเงินฝากธนาคาร ไม่มีเจตนาใช้บัญชีเงินฝากธนาคารดังกล่าว เพื่อตน กฎหมายนี้ มุ่งประสงค์ลงโทษผู้รับจ้างเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารในกรณีเช่นนี้ ความคิดตามมาตรา 9 ได้สำเร็จลงทันทีที่เปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีแล้ว ส่วนความผิดหลักนั้นเกิดขึ้นในภายหลังเมื่อมีการนำบัญชีดังกล่าวไปใช้กระทำความผิด ส่วนฐานความผิดในเรื่องการเป็นธุระจัดหาบัญชีเงินฝากธนาคาร เพื่อให้ผู้ใดผู้

หนึ่งนำไปใช้ในการกระทำผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี มาตรา 10 ผู้ใดเป็นธุระจัดหา โฆษณา หรือโฆษณาโดย ประการใด ๆ เพื่อให้มีการซื้อ ขาย ให้เช่า หรือให้ยืม บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือ บัญชีเงิน อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้ ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทาง อาญา อื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงห้าแสนบาท หรือทั้ง จำทั้ง ปรับ จะเห็นว่าโครงสร้างความผิดตามบทบัญญัตินี้ เป็นเพียงผู้ที่ทำหน้าที่เป็นนายหน้าซึ่งช่อง เป็นธุระ จัดหา บัญชีเงินฝากธนาคารให้แก่ผู้กระทำความผิดอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การพิสูจน์ความผิดในส่วนนี้ คือ ต้องมี การกระทำในลักษณะ “เป็นธุระจัดหา โฆษณา โฆษณา ให้เช่า” และ “เพื่อให้มีการซื้อ ขาย ให้เช่า ให้ยืม”

บทสรุป

จากการศึกษาค้นคว้า จึงสามารถสรุปประเด็นปัญหาได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ปัญหาอัตราโทษกรณีความผิดฐานเปิดบัญชีหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝากโดยมิชอบ ซึ่งความผิดฐานดังกล่าวนำไปสู่ ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชนซึ่งอาจเกี่ยวพันกับความผิดตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความผิดฐานเปิด บัญชีหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝากโดยมิชอบนั้นเป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำความผิดและ นำไปสู่ความเสียหายที่เกิดขึ้น เมื่อพิจารณาโทษที่ผู้กระทำความผิดฐานดังกล่าวได้รับผู้ศึกษามองว่าน้อย เกินไป เมื่ออัตราโทษดังกล่าว จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 300,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลสาม รดให้รอการลงโทษได้ ผู้ศึกษามองว่าอัตราโทษดังกล่าวน้อยเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับความเสียหายที่เกิน ขึ้นในปัจจุบัน

2. ปัญหาการนำข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ไปเปิดเผยให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่ เกี่ยวข้องทราบ มาตรานี้เป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะเฉพาะตัวตรงที่ไม่ได้ลงโทษการเข้าถึงระบบหรือข้อมูล โดยมิชอบ แต่ลงโทษ “ผู้ที่นำข้อมูลไปเปิดเผยต่อบุคคลภายนอก” ซึ่งเป็นข้อมูลที่จัดทำขึ้นซึ่งเป็นการคุ้มครอง ความลับหากถูกเปิดเผยออกไปโดยมิชอบอาจทำให้บุคคลที่ถูกเปิดเผยข้อมูลตกอยู่ในความเสี่ยงจากการ ถูกบุกรุกโดยผู้อื่น การเปิดเผยโดยมิชอบ หากบุคคลใดทราบถึงรายละเอียดของข้อมูลและนำสิ่งเหล่านี้ไป เปิดเผยต่อบุคคลภายนอกโดยไม่มีอำนาจหรือไม่ใช้กรณีที่ควรเปิดเผย หากการเปิดเผยนั้นมีลักษณะที่น่าจะ เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ผู้กระทำ ก็ย่อมต้องรับผิดชอบตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มาตรา 12 นี้เช่นกัน

3. ปัญหาบุคคลซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายแจ้งให้สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการธุรกิจรับการทำธุระ กรรม มาตรา 7 เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจผู้เสียหายเป็นผู้เริ่มต้นกระบวนการการระงับที่ต้องสงสัยได้ทันที เพื่อระงับหยุดยั้งความเสียหายและเปิดช่องให้เจ้าหน้าที่เข้าตรวจสอบได้อย่างรวดเร็ว โดยวางกลไกการ ทำทางเป็นขั้นตอนซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างผู้เสียหาย สถาบันการเงิน ผู้ประกอบการธุรกิจ และพนักงาน สอบสวน โดยมีกรอบเวลาที่ชัดเจนในแต่ละขั้นตอน สำหรับการที่กฎหมายระบุให้ผู้เสียหายไปร้องทุกข์ก็

เพื่อที่จะตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล มิใช่เป็นการกลั่นแกล้งกัน หากไปร้องทุกข์ด้วยข้อความอันเป็นเท็จผู้ร้องทุกข์ก็ย่อมมีความผิดฐานแจ้งความเท็จ แต่หากผู้ยื่นเพียงแต่แจ้งให้สถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจ ระเบียบธุรกรรมมีเจตนาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือเพื่อกลั่นแกล้งกัน ซึ่งทำให้ผู้ที่ถูกสถาบันการเงิน ผู้ประกอบธุรกิจระเบียบธุรกรรมนั้นเกิดความเสียหายซึ่งจะเห็นได้ว่า ตามมาตรา 7 แห่งพระราชกำหนด มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มิได้กำหนดบทลงโทษผู้ที่กระทำความผิดดังกล่าวไว้

4. ปัญหาผู้ที่ครอบครองบัญชีเงินฝากของผู้อื่น โครงสร้างความคิดทางอาญาตามมาตรา 9 คือ ผู้ที่เปิดบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือยินยอมให้ ผู้อื่นใช้บัญชีเงินฝากธนาคาร โดยเจ้าของบัญชีเงินฝากธนาคาร ไม่มีเจตนาใช้บัญชีเงินฝากธนาคารดังกล่าว ส่วนมาตรา 10 เอาผิดกับบุคคลที่เป็นธุระจัดหาบัญชีเงินฝากธนาคาร เพื่อให้ผู้ใดผู้หนึ่งนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และมาตรา 11 เอาผิดกับบุคคลที่เป็น ธุระจัดหา โฆษณา ฯลฯ เพื่อให้มีการซื้อขายหรือขายเลขหมายโทรศัพท์ ซึ่งตามพระราชกำหนดนี้ไม่มีบทกำหนดโทษที่จะเอาผิดกับบุคคลที่เป็นผู้ครอบครองบัญชีดังกล่าวเพื่อนำไปใช้ในการกระทำความผิดฐานทางอาญา

ข้อเสนอแนะ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัญหาอัตราโทษกรณีความผิดฐานเปิดบัญชีหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝากโดยมิชอบ ผู้ศึกษาเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ ในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มาตรา 9 จากเดิม

มาตรา 9 “ผู้ใดเปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยมิได้มีเจตนาใช้เพื่อตนหรือเพื่อกิจการที่ตนเกี่ยวข้อง หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้หรือยืมใช้เลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการ โทรศัพท์เคลื่อนที่ของตน ทั้งนี้ โดยประการที่รู้หรือควรรู้ว่าจะนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

2. ปัญหาการนำข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ไปเปิดเผยให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบ

ผู้ศึกษาเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ ในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มาตรา 12 จากเดิม

มาตรา 12 “การเปิดเผย การแลกเปลี่ยน การเข้าถึง ตลอดจนการเก็บ การรวบรวม หรือการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแต่ผู้ได้รับหรือครอบครองข้อมูลจะเปิดเผยให้บุคคลอื่นซึ่งไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทราบมิได้”

3. ปัญหาบุคคลซึ่งไม่ใช่ผู้เสียหายแจ้งให้สถาบันการเงิน หรือผู้ประกอบการจะรับการทำธุรกรรม

ผู้ศึกษาเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ ในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มาตรา 7 จากเดิม

มาตรา 7 “ในกรณีที่สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการได้รับแจ้งจากผู้เสียหาย ซึ่งเป็นผู้ถือบัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ว่า ได้มีการทำธุรกรรมโดยบัญชีเงินฝากหรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวและเข้าข่ายเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการดังกล่าวมีหน้าที่ระงับการทำธุรกรรม นั้นไว้ชั่วคราว พร้อมทั้งนำข้อมูลเข้าสู่ระบบหรือกระบวนการเปิดเผยหรือแลกเปลี่ยน ข้อมูลตามมาตรา 4 เพื่อให้สถาบันการเงินและผู้ประกอบการผู้รับโอนทุกทอดทราบและระงับการทำธุรกรรมดังกล่าวไว้ทันที และแจ้งให้ผู้เสียหายไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน ภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมง เมื่อมีการร้องทุกข์แล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการที่ได้รับการทำธุรกรรมไว้ทราบ และให้พนักงานสอบสวนพิจารณาคำเนินการเกี่ยวกับบัญชีเงินฝากและบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความร้องทุกข์ หากไม่มีคำสั่งให้ระงับการทำธุรกรรมไว้ต่อไปภายในเวลาดังกล่าว ให้สถาบันการเงินหรือผู้ประกอบการยกเลิกการระงับการทำธุรกรรมนั้น”

4. ปัญหาผู้ที่ครอบครองบัญชีเงินฝากของผู้อื่น

ผู้ศึกษาเสนอแนะให้เพิ่มเติมบทบัญญัติ ในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 มาตรา 9 เป็นดังนี้

มาตรา 9 “ผู้ใดเปิดหรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้บัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของตน โดยมิได้มีเจตนาใช้เพื่อตนหรือเพื่อกิจการที่ตนเกี่ยวข้อง หรือยินยอมให้บุคคลอื่นใช้หรือยืมใช้เลขหมายโทรศัพท์สำหรับบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ของตน ทั้งนี้ โดยประการที่รู้หรือควรรู้ว่าจะนำไปใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

“เพิ่มเติมวรรคสอง หากผู้ใดครอบครองบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินอิเล็กทรอนิกส์ของผู้อื่นเพื่อใช้ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือความผิดทางอาญาอื่นใด ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับวรรคหนึ่ง”

การเพิ่มเติมบทบัญญัตินี้เป็นการเพิ่มโทษกรณีที่มีการครอบครองบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินฝากของผู้อื่น ซึ่งความผิดตามมาตรา 9 ดังกล่าวเป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่มีการส่งมอบการครอบครอง ทั้งในพระราชกำหนดนี้ก็ยังมิได้ มีบทบัญญัติเอาผิดกับบุคคลที่เป็นผู้ครอบครองบัญชีเงินฝาก บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือบัญชีเงินฝากของผู้อื่น ดังนั้นจึงควรเพิ่มโทษ

สำหรับการกระทำความผิดดังกล่าวในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ด้วย

เอกสารอ้างอิง

สทรรัฐ กิติ ศุภการ. การดำเนินคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หลักกฎหมาย แนวปฏิบัติ และคำพิพากษาศาลฎีกา กรุงเทพฯ: อมรินทร์ คอร์เปอเรชั่นส์, 2568.

Thairath Onilne. คนไทยเสียหาย 1.5 พันล้าน แก๊งคอลเซ็นเตอร์โทร.หลอก 6.4 ล้านครั้ง[Online]. Available URL: https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2388315 (20 กรกฎาคม 2568).